

Autoriteit

- Iedereen heeft het nodig om te luisteren naar een hogere autoriteit.
- Als hij daar zelfstandig in slaagt is hij een hoogstaand mens,
- Als hij daar leiding bij nodig heeft is hij een massemens.
- De roep van de massamens om zelfstandig in actie te komen is een opstand tegen zijn eigen roeping.

Maieutiek 2016-6

Staat is groot succes

- De massamens bewondert de staat en weet dat hij ervan afhankelijk is, maar denkt niet na over dat het door mensen gemaakt is.
- De staat lijkt dan een mechanisme dat hij kan bedienen, dat hij is, of dat ten dienste staat van zijn bestaan.
- Hij zet de staat in tegen elke minderheid waar hij last van heeft. De staat regelt alles wat ik wil en ben...

Maieutiek 2016-6

Maar gaat aan haar succes ten onder

- De staat is afhankelijk van de mensen die het mechaniek bedienen, als die niet vitaal zijn houdt alles op.
- Dat was ook het treurige lot van de antieke beschaving.
- "Hoe zou men niet bang kunnen zijn dat de Staat als instrument in handen van de massamens zal worden ingezet om de onafhankelijkheid van het individu en van speciale groepen te verpletteren, en daarmee definitief de toekomst te verwoesten?"(153)

Maieutiek 2016-6

Publieke opinie

- Opinie is iets anders dan begeerten die worden uitgedrukt.
- Als er geen publieke opinie is, dreigt er een vacuüm en dat wordt, als van nature, gevuld met geweld. (blz. 157)

Maieutiek 2016-6

Verlies aan leiderschap

- Europa was leidend, maar weet niet of ze leidt en of ze dat wil, de anderen weten ook niet meer waarop zich te oriënteren → de decadentie wordt afgekondigd
- Gevolg wereldwijd is er een fenomeen van losgeslagen onvolwassenen die zichzelf geen richting kunnen geven met zicht op het geheel (161).
- Variant op massamens is massavolkeren die zich gaan verzetten tegen volkeren die voorop lopen en cultuur scheppend zijn (geweest).

Maieutiek 2016-6

Kritiek is nodig, maar ook alternatieven

- De normen en waarden van Europa zijn niet de best mogelijke.
- Verzet heeft kan alleen levensvatbaar zijn als ze waarde scheppend is.
- Maar er is alleen kritiek. Gevolg is losgeslagen chaos.

Maieutiek 2016-6

Wie kan het vacuüm vullen?

- New York en Moskou zijn afsplitsingen van Europa en daarom niets nieuws. (Historische camouflage)
- Nieuwe volkeren komen óf binnen in lege ruimte en scheppen authentieke cultuur (Egypte, China) of komen binnen in bestaande cultuur en slaan die om als een mantel (Rome, Marxistisch Rusland)
- Ortega verwacht veel van verenigd Europa

Maieutiek 2016-6

Waarom loopt Europa dan nu vast?

- Niet de instituties falen, maar het gebrek aan grote doelen waar ze hun energie in kunnen steken.
- Nationale staten waren ooit een groot goed, maar zijn nu verantwoordelijk voor het gevoel provinciaal te zijn. De wereld verandert; Europa moet boven zichzelf uitstijgen, of het gaat ten onder.

Maieutiek 2016-6

Oikos naar Polis

- Wetgever (stad) en de landbouwer(veld) waren de twee sferen die met elkaar in strijd waren tot Alexander en Caesar. Dan komt het idee van gemeente-huis een plek waar men samen gaat leven. (Blz. 175)
- Equilibrium, dus stabiliteit tegenover al het wordende, maar daaronder leeft de dynamiek van het krachtenspel dat het geheel bijeenhoudt.

Maieutiek 2016-6

Bloei en verval

- Grotere verbanden worden gezocht, maar dat botst met de oude regels. Mensen moeten o.l.v. mensen met visie overstappen van oude naar het nieuwe. Wie dat niet kan zorgt voor verval.
- De Grieken en Romeinen konden van de *oikos* naar de *polis*, maar niet groter dan dat. Brutus die Caesar vermoordt markeert het sluiten van de geestelijke ruimte en dat is het begin van het verval.
- En wij zijn vandaag de dag weer op een dergelijk punt aangeland zegt Ortega.

Maieutiek 2016-6